



Tirol del Sud

L'Estat italià està immers en una reforma federalista, que no obstant no acaba de quallar. En el marc d'aquest procés, el Tirol del Sud és un dels territoris disposats a arribar més lluny en la demanda de més autogovern. Es tracta d'un país principalment germanòfon, encara que també hi viuen ladins (e la família rètica o retoromànica com els Grissons suïssos o els friulesos) en alguns punts dels Dolomites, una secció oriental de la serralada dels Alps que travessa el territori. El principal partit autonomista, el Partit Popular del Tirol del Sud (SVP) - conservador-, hi ha manat durant 20 anys, i després de les darreres eleccions s'ha marcat l'objectiu d'obtenir l'autonomia fiscal i més competències.



El Tirol del Sud és un país muntanyós del nord de la República Italiana, que limita amb el Tirol austríac al nord (d'aquí en ve el nom), Suïssa a l'oest, el Vènet al sud-est, el Trentino al sud i la Llombardia a l'est. Administrativament, rep el nom de *Provincia autonoma de Bolzano - Tirol del Sud*, i és una de les dues parts constituents de la regió del *Trentino - Alto Adige*, una de les cinc regions a les quals la Constitució italiana dota d'un estatus autòmic especial.

Per tant, i per dir-ho d'alguna manera, el Tirol del Sud és una autonomia dins d'una altra autonomia. Des de la reforma regional del 1972, aquesta província autònoma té àmplies potestats legislatives, a diferència de la resta de províncies de l'Estat. Té també una considerable autonomia financera, fins al punt que pràcticament el 90% dels impostos recollits resten a l'àmbit provincial.

Pel que fa a la legislació, el Tirol del Sud té competències exclusives en una sèrie de matèries com la toponomàstica, la urbanística, el turisme, l'agricultura i l'educació infantil, entre d'altres. Tenen més pes les competències compartides amb l'Estat: policia local, educació primària i secundària, comerç, i sanitat, entre d'altres.

Quan el Partit Popular del Tirol del Sud (SVP), la formació que encapçala el Govern en coalició amb el Partit Democràtic (d'àmbit estatal), va presentar la seva declaració programàtica el passat 30 de desembre de 2008, va posar l'accent en el federalisme fiscal i va anunciar la intenció de reclamar la transferència de noves competències de Roma a Bolzano, la capital de la província. Entre d'altres qüestions, el president de la província, Luis Durnwalder, va parlar del servei de correus, la seguretat pública i el

personal de les agències estatals i dels tribunals, així com de la radio-televisió pública italiana RAI, que el Govern sud-tirolès mirarà que incorpori l'alemany i el ladí, les llengües pròpies del país, en les seves emissions al territori.

Les competències del Tirol del Sud estan garantides per un tractat interestatal, un acord bilateral, entre la República Italiana i la República d'Àustria que va onar forma a l'actual Estatut d'autonomia de 1972.

El panorama polític del Tirol del Sud està dominat principalment pels partits d'àmbit exclusivament sudtirolès. Els partits dominants a l'Estat italià -Poble de la Llibertat i Partit Democràtic- sumen aquí cinc escons d'un total de 35, mentre que els nacionalistes sudtirolesos no baixen dels 26.

Però dins d'aquest darrer bloc hi ha diferències importants. L'SVP (18 escons), d'orientació demòcrata cristiana i autonomista/federalista, defensa els interessos de les comunitats alemanya i ladina, però sense reclamar el canvi de l'estatus actual. Altres partits van més enllà de l'estatus quo, com Els Liberals (5 escons), que demanen la celebració d'un referèndum sobre l'eventual reunificació del territori amb Àustria. També la Unió del Tirol del Sud (1 escó), i la seva escissió, Llibertat Sud-Tirolesa (2 escons), defensen el dret a l'autodeterminació i la plena independència del país. A banda d'aquests, al Parlament sud-tirolès hi trobem els Verds (2 escons), Lliga Nord Südtirol -el partit de Bossi- i Unitalia, aquests darrers amb un escó cadascú.

Idiomes oficials: alemany, ladí i italià
Capital: Bozen
Ciutat més gran: Bozen
Superfície: 7.400 km²
Població: 487.673 Estimació 2006
Densitat: 220 hab/km²
Moneda: Euro (EUR)